

BA NGÀY VỚI QUỶ

Tiểu thuyết

***Nhà xuất bản Hà Nội ấn hành năm 1992
với tiêu đề: “Món nợ”***

NGÀY THỨ NHẤT

(Kỳ 2)

3.

Khoảng mười một giờ trưa hôm sau, Hưng ra bến xe ngoại tỉnh. Anh mua vé như mọi người vì nghĩ rằng để có một bài viết khách quan thì tốt nhất là không xưng danh. Nhưng khi anh đã lên xe và đang định tìm chỗ ngồi thì ông lái nhận ra anh. Trước kia, ông chạy ở tuyến đường nội tỉnh và đã nhiều lần Hưng đi trên xe của ông. Ông đã định bảo người phụ xe trả lại tiền vé cho Hưng nhưng anh từ chối. Anh không muốn bị ràng buộc vào những ơn huệ khi đang tiến hành công việc. Ông lái xếp chỗ cho anh ngồi ở hàng ghế ngay đầu tiên, ngay cạnh ông. Ở dãy ghế ngay sau anh có hai người đàn ông đang ngồi. Đó là ông khách có chòm râu dê và một người đàn ông trạc ba mươi lăm, dáng tầm thước, lực lưỡng nhưng có khuôn mặt lầm lì.

Theo ông lái xe thì xưa nay ông “rất mê nói chuyện với cánh nhà báo” vì họ là những người dũng cảm trong cuộc đấu tranh chống tiêu cực.

Trong số hành khách của chuyến xe này, Hưng để ý ngay đến cô gái ấy. Khi anh đã ngồi yên trên xe thì cô mới thông thả bước tới. Khác hẳn với đa số hành khách tay xách nách mang lưng cồng đủ thứ bao, túi, cô gái ấy chỉ khoác một cái xắc nhỏ. Thái độ lãnh đạm, dửng dưng của cô không ăn nhập gì với khung cảnh bận bịu xô bồ của một

chuyển xe khách vào những ngày giáp Tết. Điều đó đã thu hút được sự chú ý của Hưng. Nhưng lý do chủ yếu là khi vừa thoát nhìn, Hưng đã cảm thấy khuôn mặt ấy hình như quen quen. Hình như anh đã từng gặp ở đâu đó một cô gái có khuôn mặt như thế này? Nhưng gặp ở đâu, trong hoàn cảnh nào thì anh chịu không thể nhớ ra ngay được.

Trước khi bước lên xe, cô gái đưa mắt nhìn quanh và bất chợt bắt gặp ánh mắt chăm chú của Hưng đang nhìn mình. Một thoáng rung động trên nét mặt và cặp lông mày hơi nhíu lại. Sự dừng dừng được thay bằng sự chú ý đặc biệt. Tuy nhiên, điều đó chỉ thoáng qua rất nhanh rồi cô ta lại thờ ơ quay đi. Tuy nhiên, trong khoảng thời gian từ khi cô ta lên xe đến lúc xe chuyển bánh, đã hơn một lần chàng trai nhận thấy ánh mắt ấy hướng về phía mình. Ánh mắt đó thật đặc biệt. Dù chỉ lướt qua nhưng nó để lại trên da thịt anh một cảm giác cồn cào sống động. Và thật kỳ lạ - cái cảm giác quen biết kia cứ mỗi lúc một tăng đến mức Hưng bắt đầu tin rằng giữa anh và cô gái ấy dường như đã từng có mối liên hệ nào đó...

Và bây giờ - khi đã ngồi trong chiếc xe ca chở đầy khách đang lao nhanh về Hà Nội, chàng trai vẫn cảm thấy ánh mắt của cô gái kia đọng lại. Tại sao nhỉ? Có điều gì trong tất cả những cảm giác này? Đó chỉ là kết quả của sự tưởng tượng hay một trò đùa của trí tưởng tượng? Thật khó có thể trả lời ngay những câu hỏi ấy. Duy có một điều mà Hưng có thể chắc chắn là trong đời mình, chưa bao giờ anh gặp một cô gái tuy không xinh đẹp nhưng ánh mắt lại có thể gây cho anh những ấn tượng mạnh mẽ đến như thế.

Ngay cả Dung chưa bao giờ gây ra cho anh một ấn tượng như vậy.

Liên tưởng gợi nhớ về Dung. Hai năm trước, họ đã tình cờ gặp nhau. Lần ấy, Hưng trở lại trường cũ để nhận bằng tốt nghiệp, còn Dung là sinh viên năm thứ hai ở một trường Đại học khác. Họ tình cờ ngồi bên nhau trên một chuyến tàu từ Hà Nội về quê. Tình bạn và sau

đó là tình yêu đã bắt đầu từ đây. Gia đình Dung ở vùng ngoại ô của thị xã nhưng chỉ cách toà soạn báo tỉnh chưa đầy một cây số. Mẹ Dung là xã viên hợp tác xã tiểu thủ công nghiệp, còn bố cô là cán bộ đã về hưu. Trong gia đình, Dung là con út nên được cưng chiều. Đó là một cô gái xinh đẹp nhưng hơi đồng đánh. Và chính những điều đó đã cuốn hút Hưng.

Hưng đã viết cho Dung rất nhiều. Trong số đó, ngoài những lá thư còn phần lớn là thơ. Điều đó cũng không có gì là lạ đối với những người vừa yêu nhau đã phải xa nhau. Hơn nữa, Hưng lại là sinh viên khoa Ngữ - Văn, Sự cách xa trở thành động lực để cho thi hứng dào dạt tuôn chảy và những điều nhỏ nhặt riêng tư nhất cũng có thể thành thơ. Âm hưởng lãng mạn bao trùm và theo cái mạch đó, hình ảnh của Dung trong những bài thơ dần dần trở nên đẹp như một hình tượng và chính Hưng cũng tin như vậy. Anh chưa có đủ thời gian và sự chín chắn để nhận thấy rằng: nếu đặt con người thật của Dung bên cạnh hình tượng của cô do anh sáng tạo ra trong thơ thì sẽ khác xa nhau rất nhiều. Chắc chắn là sẽ đến lúc chàng trai nhận thấy sự khác biệt ấy. Anh sẽ thất vọng khi nhận ra sai lầm của chính mình.

Nhưng cái thời điểm đáng buồn ấy chưa đến. Hưng vẫn đang ngập tràn trong tâm trạng của một người đang yêu. Anh vẫn tin tưởng rằng Dung vẫn như xưa, còn việc anh không nhận được tin của cô có thể chỉ vì một lý do đơn giản nào đó, chẳng hạn như Dung đang đi thực tập tốt nghiệp. Rồi anh hình dung giây phút đứng trước căn phòng của Dung ở tầng ba khu nội trú sinh viên. Cửa hé mở để lộ ra khuôn mặt Dung ngơ ngàng; rồi những lời trêu chọc của mấy cô bạn cùng phòng; rồi cái cảnh Dung tất bật đi chợ mua thức ăn; rồi những giờ bên nhau dưới tán lá luôn xào xạc của những cây xà cừ cổ thụ... Những phút giây như vậy, thường thì họ chỉ im lặng. Cần gì phải nói thêm nữa khi họ đã được bên nhau? Một nụ cười băng quơ, một cái liếc mắt ngượng ngịu hay một tiếng cười khúc khích âm áp... Chỉ

như vậy thôi cũng đã là quá đủ để bù đắp bao nhiêu mong ước, nhớ nhung của những tháng ngày xa nhau. Trước khi chia tay - bao giờ cũng vậy, họ lại trao cho nhau những trang giấy ghi lại những cảm xúc của mình. Riêng với Hưng, anh hay tặng thơ. Những bài thơ lãng mạn và say mê. Bài thơ cuối cùng Hưng đã trao tận tay Dung là trong lần cô về quê cách đây mấy tháng. Dường như đã linh cảm thấy sự xa cách, bài thơ nhỏ ấy không chỉ lãng mạn. Nó đã bắt đầu phảng phất hơi lạnh của một nỗi cô đơn:

*Ngày mai em đi thị xã sẽ buồn hơn
Vàng trắng buồn hơn, thần thờ cây bút
Có một mùa Thu cùng câu hát
Theo em về phương xa...*

*Mai em đi rồi thị xã sẽ bơ vơ
Phố nhỏ không em cô đơn ngọn gió
Góc nhỏ vắng em buồn khung cửa ngõ
Vàng trắng thì cứ sáng đến vô tâm!*

*Những hình hài im lặng với mình anh
Thu sẽ theo em trở về với núi
Em đi xa khi mùa Đông đến vội
Giá lạnh về vương trên những phím đàn!*

4.

Những suy nghĩ miên man chợt ngưng lại trong Hưng. Anh rùng mình. Cái cảm giác ban nãy lại xuất hiện. Bằng một phản xạ vô thức, anh quay ngoắt lại. Vẫn là ánh mắt của cô ấy từ phía sau anh. Ánh mắt đang rực cháy những tia sáng khủng khiếp! Đó là ánh sáng của sự hận thù giá lạnh. Bắt gặp ánh mắt của Hưng, cô ta quay ngoắt đi!

Trời ơi, phải chăng đây là một giấc mơ? Cô gái kia là ai? Tại sao cô ta lại hướng về phía anh bằng ánh mắt khủng khiếp như vậy nhỉ?

Cũng chính vào giây phút ấy, Hưng mới chợt nhận ra một điều tưởng như hết sức vô lý. Nếu chỉ nhìn thoáng qua thì khuôn mặt kia dường như khá quen thuộc đối với anh. Nhưng càng nhìn kỹ, anh càng thấy xa lạ. Cái đôi mắt cháy bỏng căm thù kia và cái khóe môi mím lại quyết liệt ấy hình như anh chưa từng gặp. Vậy thì tại sao nhỉ?

5.

Theo quy luật tâm lý trên những chuyến xe khách, khi mới ngồi vào ghế thì ai cũng cảm thấy chật chội, nhưng khi xe đã chạy được một lúc, cảm giác đó mất dần và người ta trở nên vui vẻ với nhau hơn. Ông già có chòm râu dê ngồi sau Hưng khoan thai mở túi xách, lấy ra một ổ bánh mỳ có kẹp cá bên trong và bắt đầu nhai, Ông hỏi Hưng:

-Chú không ăn trưa à?

-Cháu ăn rồi! - Hưng đáp và quay mặt đi. Anh không ưa cái mùi bánh mỳ với cá biển tỏa ra từ miệng ông ta.

Người lái xe sau một khúc cua lại hỏi Hưng:

-Nhà báo định ở lại Hà Nội mấy ngày? Liệu có trở về trước tết được không?

-Có chứ ạ - Hưng cười - Tết nhất mà không về quê, các cụ mắng chết!

-Trai như cậu là hiếm đây! - Ông lái nhắc lại lời khen ban nãy và nói tiếp bằng giọng đầy tâm sự - Tôi cũng có thằng con trai đầu trạc tuổi cậu. Nhưng đã lớn tướng rồi mà gia đình vẫn còn phải lo...

-Anh ấy làm công việc gì hả bác? - Hưng hỏi.

-Dào ơi, công việc gì đâu. Đi bộ đội về, lang thang mất gần một năm không xin được việc. Sau đó được đi xuất khẩu lao động ở Liên Xô. Mới được hai năm. Tuần trước vừa đánh thư về xin tiền mua vé

máy bay để về nước. Cu cậu tính chuồn. Xô-viết bây giờ hết thiêng rồi!...

Dừng một lát không thấy Hưng nói gì, ông lái tiếp:

-Mấy thằng bạn nó đi Đức, đợt vừa rồi cũng tưởng hồng cả. Ai ngờ lại được đền bù. May thế!

Rồi ông chép miệng:

-Nhưng nghĩ cho cùng, cái cảnh làm phu nước người cũng nhục nhả lắm!

Ông già râu dê nghe đến đó lập tức tham gia bằng cái giọng the thé:

-Nhưng mà nước người ta giàu? Mấy cái anh nghèo cứ bám mãi vào nhau đề mà chết đói cả lũ à? Nó đền bù, tội gì không nhận?

-Chắc là nhà bác có con đi lao động ở Đức? - Ông lái hỏi bằng giọng không giấu nổi mỉa mai.

-Không, cháu thôi - Ông khách nói như khoe - Nó vừa về tháng trước! Về bằng máy bay nhá. Xong rồi nó đến tận nhà biếu tôi một cái xe đạp mới toanh. Xe gì nhỉ, à, xe Mi-fa. Rất chắc chắn, mà lại nhẹ tênh chứ không nặng như cái anh Phụng Hoàng của Tàu! Nó lại còn biếu riêng tôi một chai rượu to tướng. Cái chai ấy nắp phải chằng bằng dây thép. Nhưng cái thứ rượu đó uống vừa nhạt vừa khai khai. Mà nước ngoài cũng làm gian lắm, vừa mới mở nắp ra, bọt phun ụt hết cả tay áo. Hết phun bọt rồi, hóa ra chỉ có nửa chai thôi!...

Khi ông già nói, Hưng cứ phải quay người đi để tránh mùi bánh mì lẫn với mùi cá biển. Và chính vì vậy, anh chợt nhận ra rằng: không phải chỉ mình anh chú ý đến cô gái kia. Còn có một người khác nữa cũng đang kín đáo quan sát cô ta sau chiếc kính mát. Đó là gã đàn ông có khuôn mặt lầm lì cùng ngồi hàng ghế với ông già râu dê. Bất chợt, anh quay lại và nhận ra cô gái kia cũng không ngừng quan sát về phía

anh. Chỉ một thoáng thôi nhưng anh bỗng cảm thấy lo lắng. Nhưng tại sao?

Những bản khoăn lại trở về trong Hưng. Anh bắt đầu hoài nghi những cảm giác ban nãy của mình. Phải chăng là cô gái kia không hề để ý tới anh ta và ánh mắt đáng sợ của cô là để dành cho gã đàn ông này? Có thể như thế lắm chứ!

Nhưng nếu đúng như vậy thì cái thoáng chăm chú của cô gái khi vừa nhìn thấy Hưng là do đâu? Và tại sao anh lại có cảm giác là đã từng gặp cô ta? Những câu hỏi trở thành một cái vòng luẩn quẩn và chàng trai bỗng mong mỏi rằng tất cả những điều đó chỉ là sản phẩm của óc tưởng tượng. Để quên nó đi, anh quay nhìn ra cửa sổ. Hy vọng rằng phong cảnh trên đường đi sẽ giúp anh thoát khỏi cái tâm trạng bối rối vô lý ấy.

Xe vẫn bon bon chạy. Tiếng máy nổ rung đều đều lên như một điệp khúc bất tận. Những cánh đồng, làng mạc, những thị trấn và đồi núi thay nhau vun vút lướt qua. Không khí trong xe thường xuyên được thay đổi bằng những thứ mùi đặc trưng khác nhau: Mùi khói bếp, mùi ngai ngái của đồng ruộng, mùi thơm của cây cỏ... Những thứ mùi ấy thay nhau lướt qua trên cái nền khó chịu của mùi khói xăng cay nồng. Bổ sung cho nó là những âm thanh khi lắng xuống, lúc lại ào ào dậy lên. Tất cả những điều đó cộng với nhịp lắc lư của xe dần dần nhấn chìm hành khách vào một giấc ngủ nặng nề đứt quãng.

Đường về Hà Nội còn dài. Nếu cứ nhìn mãi qua cửa sổ rất dễ bị chóng mặt. Hưng tự nhắc mình và nhắm mắt lại. Chỉ ít phút sau, cơn buồn ngủ đã kéo tới đè nặng trên mí mắt của anh...

(Còn tiếp)

Đức Dũng